



Laat je niet uit je lood slaan !

Op 8 januari 2009 stond het districtshuis van Hoboken decor voor de bekendmaking van de groepsresultaten van het 'onderzoek naar lood bij kleuters in de wijde omgeving van Hoboken'. Op het appel verschenen vertegenwoordigers van de lokale besturen, scholen en de industrie. De ouders van de deelnemende kleutertjes werden reeds in juni 2008 ingelicht over de individuele resultaten van hun dochter of zoon.

Liesbeth Van Peer
Logo Mechelen & Logo Pr.A.A.M.

Waarom een onderzoek naar lood bij kleuters in de wijde omgeving van Hoboken ?



Door de jarenlange productie van non-ferro metalen (dit zijn metalen die niet op basis van ijzer zijn gemaakt) is de omgeving van de Umicore fabriek in Hoboken vervuild met zware metalen zoals lood en cadmium. Het huidige saneringsproject, dat de naam 'Schoon Moretusburg – Hertogvelden' meekreeg, zorgt ervoor dat een groot deel van deze (historische) vervuiling wordt verwijderd. Het afgraven van de vervuilde grond en het ontstoffen van de huizen moet het contact met zware metalen voorkomen. Eind 2009 zal ook een gedeelte van de wijk Vinkevelden worden gesaneerd.

Naast deze saneringsmaatregelen wordt sinds heel wat jaren ook het loodgehalte in het bloed van de 'Moretuskinderen' nauwgezet opgevolgd. Verhoogde loodwaarden in het bloed worden immers vooral aangetroffen bij peuters en kleuters: zij nemen het loodbevuilde huis- of straatstof met hun handjes op en steken deze vervolgens in hun mond. De laatste jaren zien we (gelukkig) een steeds verder toenemende daling van de loodgehalten in het bloed die enerzijds kan toegeschreven worden aan het consequent toepassen van stofbeperkende maatregelen door de bewoners en scholen van deze Hobokense wijken, en anderzijds aan de inspanningen die geleverd werden door het bedrijf zelf om de uitstoot te beperken.

Om er zeker van te zijn dat er ook in de ruimere omgeving van Hoboken (dus buiten de vervuilde wijken Moretusburg en Hertogvelden) géén overschrijding is van de richtwaarde voor lood in het bloed startte in januari 2008 een éénmalig, ruimer onderzoek bij meer dan 500 kinderen tussen tweeënhalf en zeven jaar. De Wereldgezondheidsorganisatie hanteert momenteel tien microgram lood per deciliter bloed als richtwaarde. Uit [recent onderzoek](#) blijkt echter dat ook onder deze richtwaarde gezondheidseffecten kunnen optreden.

Wat werd er onderzocht ?



De onderzoekers vroegen vooraf aan de ouders van de kleuters in de deelnemende scholen hun medewerking aan het onderzoek. Deze ouders ontvingen vervolgens een vragenlijst om de nodige gegevens over het kind te verzamelen. Een verpleegkundige bezocht de scholen en nam bloed door een eenvoudige vingerprik. Vooraf werden de handjes van de kinderen met een doekje gewassen. Daarna werd in het bloedstaaltje en op het doekje gemeten hoeveel lood er aanwezig was.

Om de resultaten van de kinderen in Hoboken te kunnen vergelijken met een controlegroep, werden ook 60 kinderen onderzocht die wonen en school lopen in Hemiksem. Deze gemeente ligt immers verder verwijderd van de fabriek en in een andere windrichting dan Hoboken.

In vier scholen en in 36 woningen in de buurt gebeurden er ook milieumetingen. Daarbij werd onderzocht hoeveel lood er terug te vinden was in de lucht (binnen en buiten), in de stofzuigerzak, in stof op vloeren en meubels, op straat, speelpleinen en in de bodem.

Wie werkte er mee aan dit onderzoek ?

Het onderzoek werd getrokken en gecoördineerd door een ‘technische werkgroep’. Deze werkgroep bestaat uit vertegenwoordigers van het Vlaams Agentschap Zorg en Gezondheid (afdeling Toezicht Volksgezondheid), het Departement Leefmilieu, Natuur en Energie (LNE), de Vlaamse Milieumaatschappij (VMM), de Openbare Vlaamse Afvalstoffenmaatschappij (OVAM), de Vlaamse Instelling voor Technologisch Onderzoek (VITO), het Provinciaal Instituut voor Hygiëne (PIH), de Universiteit Hasselt (UH) en de Medisch Milieukundigen (MMK’s) bij de Logo’s van de betrokken regio’s.

Wat waren de belangrijkste besluiten van het onderzoek ?

- Gemiddeld gezien, ligt de hoeveelheid lood in het bloed bij de onderzochte kleuters lager dan de richtwaarde die gebruikt wordt door de Wereldgezondheidsorganisatie.
- De kleuters die wonen en/of school lopen in het onderzoeksgebied Hoboken hebben gemiddeld iets meer lood in het bloed dan de controlegroep die woont en/of school loopt in Hemiksem.
- De kinderen die dicht bij de fabriek school lopen en/of wonen, hebben meer lood in het bloed. Dat is ook zo voor kinderen die ten noordoosten van de fabriek school lopen en/of wonen.
- Het individueel gedrag van de kleuters is zeer bepalend. Voor kinderen die in de buurt van de fabriek wonen, zijn er aanwijzingen dat regelmatig handen wassen, tanden poetsen, een bad of douche nemen en van kleding wisselen aanleiding geeft tot minder lood in het bloed. Er zijn ook aanwijzingen dat nagelbijten aanleiding geeft tot een hoger loodbloedgehalte.

En verder ?

Tijdens de presentatie van de groepsresultaten op 8 januari werd duidelijk dat er interesse was voor verdere (communicatie)acties in Hoboken en Hemiksem. De betrokken lokale actoren werden intussen dan ook uitgenodigd voor een gezamenlijk overlegmoment, waar zij ruim de gelegenheid zullen krijgen om hun noden, verwachtingen en vragen rond deze problematiek te uiten met het oog op toekomstige communicatie-initiatieven naar de inwoners van Hoboken en Hemiksem.

Meer informatie:

- www.mmk.be/hoboken

- De folder bestemd voor deelnemers, scholen, lokale besturen en huisartsen vind je [hier](#).

- De uitgebreide deelrapporten van de studie kan je vinden op de website van de OVAM (www.ovam.be/jahia/Jahia/cache/off/pid/2021).

Nieuwsbrief

- [Inhoud](#)
- [Onderzoek te Hoboken](#)
- [Opvolgstudie Neurologie](#)
- [Jongeren gezocht!](#)
- [Onderzoek in creches](#)
- [Integratie is GISsen](#)
- [Eikenprocessierupsen](#)
- [Tekenen](#)
- [MMK-nieuwsbrief](#)

- [Nieuwsbrief](#)
- [Archief](#)
- [De Sneeuwbal](#)
- [Inschrijven](#)
- [Auteursrichtlijnen](#)
- [Redactie](#)

© Copyright 2007 Steunpunt Milieu en Gezondheid